

KUSTAVIN KUNTASTRATEGIA 2023 - 2030

Kunnanhallitus 07.11.2022
Kunnanvaltuusto 14.11.2022

1. KUSTAVIN KUNNAN STRATEGIA VUOSILLE 2023 – 2030

Kuntalain mukaan kunnassa tulee olla kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kustavin kunnan strategian tavoitteita ovat kuntalaisen hyvinvoinnin ja terveyden sekä kunnan elinvoiman edistäminen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tasapainoista ja investoinnit mahdollistavaa taloudenpitoa. Strategiaan on myös kirjattu Kustavin kunnan keskeiset arvot ja toimintaperiaatteet sekä palvelulupaukset, joilla strategiaa ja kunnan palvelutehtävää toteutetaan.

Pitkälle aikavälille laadittua strategiaa tarkistetaan valtuustokausittain ja tarvittaessa jo valtuustokauden aikana. Strategian pohjana on arvio nykytilanteesta ja niistä toimintaympäristön muutoksista, jotka vaikuttavat kunnan palvelutehtävän toteuttamiseen. Strategiatyön pohjalta on hahmoteltu Kustavin kunnan kuningasajatus (visio+missio) ja määritelty sen saavuttamisen kannalta keskeiset strategiset tavoitteet sekä niiden toteutumisen kannalta kriittiset menestystekijät.

Strategian valmistelussa järjestettiin keskustelutilaisuudet kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten, asukasryhmien, kunnan henkilöstön, luottamushenkilöiden ja nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa. Lisäksi strategiasta on pyydetty lausunnot kunnan lautakunnilta, Yt-toimikunnalta ja puolueiden valtuustoryhmiltä. Keskusteluissa ja strategian valmistelussa nousivat vahvasti esiin neljä kunnan tulevaisuuden kannalta keskeistä teemaa: kunnan elinvoima, tasapainoinen talous, elinympäristöstä huolehtiminen sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Strategian valmistelun yhteydessä kartoitettiin kunnan talouden tilaa ja sen tulevaisuuden näkymiä sekä niitä ennakoitavissa olevia muutostekijöitä, joihin kunnan tulee varautua tai hyödyntää toimintansa ja taloutensa suunnittelussa.

Valmistelun perusteella on valittu kunnan strategiset tavoitteet ja kriittiset menestystekijät, joilla strategiaa toteutetaan kuluvalla valtuustokaudella. Erikseen laadittavassa strategian toteuttamisohjelmassa määritellään konkreettiset toimenpiteet, joilla edistetään valtuustokauden strategisten tavoitteiden toteutumista aina vuoteen 2030.

Kustavin kunnan keskeisimmäksi strategiseksi tavoitteeksi nousee kunnan elinvoiman laaja-alainen edistäminen siten, että ensimmäisiä käytännön toimenpiteitä kohdistetaan kunnan keskustaajaman elävöittämiseen.

Kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa on huomioitava kunnanvaltuuston vahvistaman strategian toteuttaminen. Kuntastrategian mukaisia tavoitteita edistävät toimenpiteet yksilöidään strategian toteuttamisohjelmassa, laadittavissa politiikkaohjelmissa sekä vuosittaisissa talousarvioissa ja toimintasuunnitelmissa. Strategian toteutumista seurataan ja arvioidaan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa ja raportointia viranhaltijoiden, lautakuntien ja kunnanhallituksen toimesta. Kunnanvaltuusto arvioi strategian toteutumista vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2. KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOSTRENDIT

Strategiatyön yhteydessä on kartoitettu kunnan toimintaympäristössä tapahtuneet ja ennakoitavissa olevat muutokset, joihin kunnan on syytä varautua tai niitä hyödyntää.

Kunnan haasteiksi nousevat turvallisuusuhat, syrjäytyminen, syntyvyyden lasku, väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos ja lajikato sekä talouden epävarmuus. Kustavin kuntastrategialla ja sen mukaisella toiminnalla hillitään muutosten negatiivisia vaikutuksia sekä hyödynnetään haasteiden ratkaisemisesta syntyviä uusia toimintatapoja.

Kustavin kunnalle mahdollisuuksina näyttäytyvinä muutostrendeinä nostettiin esiin työn tekemisen ja työelämän murros, digitalisaatio ja teknologian murros, monipaikkaisuus ja ihmisten elämäntapojen ja -arvojen muutos sekä asukkaat ja yhteisöt voimavarana.

Uuden demokratian, kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien ja yhteisöllisyyden muutostrendit edellyttävät kunnan toimintatapojen muuttamista ja yhteistyön lisäämistä. Toimintatapojen muutos sisältää asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa siirtymisen organisaatiokeskeisestä lähestymistavasta asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävään aitoon yhteistyöhön, jossa hyödynnetään kunkin asiaryhmän ympärille muodostuvia ekosysteemejä.

3. KUSTAVIN KUNNAN KUNINGASAJATUS 2030

Kuningasajatuksessa yhdistyvät Kustavin missio ja visio tavalla, joka yksinkertaisuudessaan kirkastaa kunnan ainutlaatuiset mahdollisuudet säilyttää ja tavoitella sitä luovaa lumovoimaa, joka tekee kunnasta ylivertaisen asuinympäristön onnelliselle elämälle ja menestyksekkäälle yrittämiselle.

“Kustavi on itsenäinen ja elinvoimainen saaristokunta, joka tarjoaa lumovoimaisen, yhteisöllisen ja turvallisen paikan elää, asua, yrittää ja lomaila”

Kustavin kunnan tulevaisuudenkuvassa 2030 piirtyy itsenäinen ja omia vahvuuksiaan hyödyntävä elinvoiman edelläkävijä, joka rakentaa tulevaisuuttaan ja vakaata talouttaan vastuullisesti ja aidossa yhteistyössä kunnan asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyön ja vastuullisen päätöksenteon tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat.

4. KUSTAVIN KUNNAN SLOGAN

Kunnan slogan tai johtojatus mielletään kunnan markkinointiin tarkoitettuksi vakiinnutetuksi lauseeksi tai fraasiksi, joka parhaimmillaan kiteyttää kunnan tavoitteet, vahvistaa kuntaan liittyviä myönteisiä mielikuvia ja edistää kunnan muistettavuutta. Kunnan markkinoinnissa ja mainetyössä voidaan käyttää myös muita eri kohderyhmille ja eri tilanteisiin suunniteltuja toistettavia lausahduksia.

”Saariston kuningaskunta” on laajasti tunnettu ja kuntaa hyvin kuvaava fraasi, joka on hyvin erottuvasti edistänyt mielikuvaa kunnan itsenäisyydestä ja erityisyydestä sekä ainutlaatuisuudesta.

5. KUSTAVIN ARVOT

Kunnan arvoilla määritellään toiminnan ja toimintatapojen periaatteita, jotka ohjaavat toiminnan suunnittelua ja valintoja. Arvot myös nostavat esiin asioita, joita kunnassa pidetään tärkeinä. Ne vaikuttavat myös kunnan johtamiseen ja kuntaorganisaation toimintaan sekä yhteistyöhön kunnan asukkaiden ja sidosryhmien kanssa.

AVOIMUUS	YHTEISÖLLISYYS	VASTUULLISUUS
<p>Hyödynnämme asioiden valmistelussa kuntalaisten, kesäasukkaiden, yrittäjien ja yhdistysten sekä sidosryhmien osallistumisen yhteisen tulevaisuuden määrittelyyn.</p> <p>Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää.</p> <p>Edistämme osallisuutta ja kehitämme monipuolisesti eri viestintäkanavia. Tiedotamme aktiivisesti ja oikea-aikaisesti. Avoimuus luo luottamusta ja kasvattaa kunnan sosiaalista pääomaa.</p>	<p>Yhteisöllisyytemme syntyy aidosta yhteishengestä, osallistumisesta ja välittämisestä sekä päivittäisistä ja aidosta kohtaamisista kuntalaisten, kesäasukkaiden, yhdistysten ja yritysten sekä muiden sidosryhmien kanssa.</p> <p>Yhteisöllisyys ja ystävällisyys sekä viihtyisä saaristoympäristö tekevät Kustavista turvallisen paikan asua ja yrittää.</p>	<p>Teemme kunnan elinvoiman, talouden sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden kannalta oikeita ja käyttäjälähtöisiä ratkaisuja sujuvan arjen mahdollistamiseksi.</p> <p>Huolehdimme kunnan toiminnan vastuullisuudesta ja turvaamme tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Päätöksenteossamme vastuullisuus näkyy konkreettisina ja ymmärrettävinä tekoina.</p> <p>Teemme osuutemme saaristoluonnon suojelemiseksi ja sen monimuotoisuuden säilyttämiseksi Saaristomerellä sekä Selkämerellä.</p>

6. KUSTAVIN KUNNAN PALVELULUPAUS

Kunnan perustehtävänä on järjestää ja tuottaa palveluja kuntalaisille, muille kunnan asukkaille sekä yrityksille, yrittäjille ja yhdistyksille. Palvelulupaus ilmaisee kunnan tavan toimia!

Kunnan palvelut	Saavutettavuus	Osallisuus ja vuorovaikutus
<p>*Suoritamme tehtävät oikea-aikaisesti ja riipeästi sekä luvatussa aikataulussa</p> <p>*Kunnan palvelut perustuvat käyttäjälähtöisyyden ja palvelualltiuden asenteisiin</p> <p>*Tiedotamme palveluista aktiivisesti ja ajantasaisesti</p>	<p>*Vastaamme kaikkiin asukkaiden ja yrittäjien yhteydenottoihin ilman aiheetonta viivytystä</p> <p>*Olemme virka-aikana puhelimitse saavutettavissa saman päivän aikana ja/tai vastaamme soittopyyntöön 24 tunnin kuluessa</p> <p>*Vastaamme sähköposteihin ilman aiheetonta viivytystä</p>	<p>*Tarjoamme kaikille kunnan asukkaille mahdollisuuden aidosti osallistua heille merkityksellisiin ja heidän arkeensa vaikuttaviin asioihin</p> <p>*Varmistamme rakentavan keskusteluyhteyden sekä kuntalaisten kanssa, että organisaation sisällä</p>

7. KUSTAVIN KUNNAN STRATEGISET TAVOITTEET 2023 JA KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT 2023 - 2025

1. Elinvoiman edelläkävijä

- Yritysten ja yrittäjyyden toimintaedellytysten edistäminen
- Matkailun ja tapahtumien edistäminen
- Asukas- ja työpaikkamäärän kasvattaminen
- Keskustan elävöittäminen
- Viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen

2. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen

- Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja yhdistystoiminnan edistäminen
- Viihtyisä ja turvallinen lähiympäristö
- Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus
- Taide- ja kulttuuritoiminnan, kirjastopalvelujen sekä liikunnan edistäminen
- Perheystävällinen Kustavi

3. Asuin- ja elinympäristöstä huolehtiminen

- Saaristo- ja selkämeren suojelu
- Ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Kunnallistekniikan laatutason kehittäminen
- Puistojen ja virkistys-/viheralueiden huomioiminen maankäytön suunnittelussa

4. Tasapainoinen ja investoinnit mahdollistava talous

- Toiminnan ja talouden yhteensovittaminen
- Investointien määrän ja laatutason sovittaminen kunnan taloudellisen kantokyvyn mukaisesti
- Strateginen omistaminen ja palvelujen vaihtoehtoiset järjestämistavat
- Korjausvelan pitkänajan hallinnointi ja suunnittelu
- Osaava ja motivoitunut henkilöstö
- Maltillinen verotus

8. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA

Strategiaa toteutetaan vuosittaisten talousarvioiden toiminnallisilla tavoitteilla ja investoinneilla sekä kunnanhallituksen päättämällä ohjelmilla.

Kunnanhallituksen hyväksyttäväksi laaditaan erillinen strategian toteuttamisohjelma, jossa tarkennetaan menestystekijöiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet sekä muut tavoitteiden toteuttamista edistävät toimenpidekokonaisuudet sekä niiden toteutumisen seurantaan tarvittavat mittarit.

Strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan oheiseen taulukkoon kerätyillä yleisillä mittareilla, joiden avulla kunnanvaltuusto arvioi strategian toteutumista vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

9. STRATEGISET MITTARIT

Strateginen tavoite	Kriittinen menestystekijä	Strategiset mittarit
ELINVOIMAN EDELLÄKÄVIJÄ		MDI:n aluekehitysmittaristo
	Yritysten ja yrittäjyyden toimintaedellytysten edistäminen	→ Yritysten määrä ja sen kehitys → Uusien yritysten määrä → Työpaikkojen määrä → Kunnan yrittäjämönteisyys → Yrittäjämapiiri → Yrittäjäkyselyn tulokset
	Matkailun ja tapahtumien edistäminen	→ Matkailijamäärät ja palaute → Matkailuyritysten liikevaihdon kasvu → Tapahtumien ja kävijöiden määrät
	Asukas- ja työpaikkamäärien kasvattaminen	→ Väestönkasvu → Lasten ja nuorten määrän kasvu → Työpaikkojen määrä kehitys
	Keskustan kehittäminen ja elävöittäminen	→ Talousarvion toimintasuunnitelman sisältö ja toteutuminen → Kuntalaiskysely
	Viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen	→ Näkyvyys, mediaosumat, palaute
ASUKKAIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN		→ Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus

		→ Kuntalaiskysely
	Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja yhdistystoiminnan edistäminen	→ Kuntalaiskysely → Yhdistysten palaute
	Viihtyisä ja turvallinen lähiympäristö	→ Kuntalaiskysely → Hankkeiden lukumäärä
	Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus	→ Asiakastyytyväisyys kysely → Palaute
	Taide- ja kulttuuritoiminnan, kirjastopalvelujen sekä liikunnan edistäminen	→ Asiakastyytyväisyyskysely → Palaute
	Perheystävällinen Kustavi	→ Kuntalaiskysely ja palaute
ASUIN- JA ELINYMPÄRISTÖSTÄ HUOLEHTIMINEN		
	Saaristomeren suojelu	→ Vesiensuojelu ja ympäristöhankkeiden lukumäärä → Arviointi
	Ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen	→ Hiilioksidipäästöt → Hankkeiden määrä
	Kunnallistekniikan ja jätehuollon kehittäminen	→ Kunnallistekniikan kattavuuden kasvu → Jätteiden lajittelun ja kierrätyksen suhteellinen määrä
	Puistojen ja virkistys-/viheralueiden huomioiminen maankäytön suunnittelussa	→ Puistojen ja viheralueiden määrän ja laatutason arviointi kaavoituksessa → Ulkoilureittien pituuden määrä
TASAPAINOINEN JA INVESTOINNIT MAHDOLLISTAVA TALOUS		
		→ Verotulojen kehitys → Kumulatiivisen ylijäämän kehitys → Veroprosentit → Lainamäärä
	Toiminnan ja talouden yhteensovittaminen	→ Toimintamenojen kehitys → Sähköisten palvelujen määrän kehitys → Päätösten ennakoiva vaikutusten arviointien määrä
	Investointien määrän ja laatutason sovittaminen kunnan taloudellisen kantokyvyn mukaisesti	→ Lainamäärän kehitys
	Strateginen omistaminen ja palvelujen vaihtoehtoiset järjestämistavat	→ Palveluiden järjestämissuunnitelman toteuttaminen
	Korjausvelan pitkänajan hallinnointi ja suunnittelu	→ Kuntotarkastusten määrä
	Osaava ja motivoitunut henkilökunta	→ Koulutusten määrä → Henkilöstöohjelman tavoitteiden toteutuminen → Henkilöstökysely
	Maltillinen verotus	→ Veroprosenttien kehitys